

به ییت لههونهری کوردیدا سامانکی بایه خداری کهله پووری نه ته وایه تییه... رسو بـسکـنی

به ییتی کوردی له چیرک گهلکی بهرز پکها تووه، له چوارچـوه یه کی دیاری کراو داـژراوه و تایبه تمه ندی خـی هه یه، هه ندک کارئه کتهری ناسراوی کـمهـایه تی و کهشوهه وای کلتوری و ناوی کهسایه تی و شوـن و ناوچه و ههرـم بوونه ته ههـوـنی دروست بوونی به یته که، بابه تی ئهم چیرکـانه حماسی، عیرفانی و عاشقانه یه، لـخوـندنـو و لـوردـبوونه وه و تاوتوـ کردنی بـیتـکاندا دـتوانین ئاوـ لـابردوومان بدـینـو و تیشک بخـینـ سـر کـمـمـمـم لایـنی شاراوـی ژیا نی پـشینیا نمان، لـناوهـرکی بـیتـکاندا تـوانین و هزر و بیري پـشینیان و دابونـریتـ کـمـمـمـم لایـتیـکان و زـر لایـنی دیکـی ژیا نیان بزانیـن.

دانهری به یته کان نه ناسراون و له لایهن کهسانی نه خوـنده وار گوتراون، لهرـژگاری زـر کـنه وه لهـگای چـینه وه، دهـماو دهـم لهـنه وه یه کـبـ نه وه یه کی دیکه گوازاراوه ته وه لهـابردوویه کی زـر دووره وه به به یتهـژانی ئهـمـم گه ییشـتووه، به یته کان وهـک گه نجینه یه کی زـر به نرخن، وشه گه لی زـر هـسه نیان له فهوتان پاراستووه، هه ندک له به یته کان زـر درـژن و ناوهـرکی زـربه ی به یته کان به سهرهاتـک یان ووداوـکی مـژوو یی و خـشه ویستی نـوان دـداران دهـگـته وه.

دارشتنی به یته کان بهـشه یه کی شیعی جوان و هـوان، سوار و ئاسان، له سهر کـشی خـماـی و تایبه تی، بـدهـربـینی مه به ستـک گوتراوه، شهـوه ی به یته کان جـراوجـرن، جاری واهه یه نیوه شیعره کانی ته و اوـک درـژن و جاری واش هه یه زـر کورتـن، بهـمـم له هه موو حاـکـدا کـش و مـسیقا پارـژراوه، به یتهـژ قافیه ی زـر به لاهه گرنگ بووه، شیعی بـ قافیه ی تـدا نابینتی، بهـمـم له سهر بنه مایه کی بـک و پـک ناـوابهـوه، جاری واهه یه زـر له سهر قافیه یه بـیه و جاری واش هه یه ههر تاقه دوو نیوه شیعر له سهر یه ک قافیه ن، ئه گهر ئاسان بووه زـری له سهر بـیه و ئه گهر گران بووه خـی پـیه مانوو نه کردوو و زوو قافیه کی گـیه، به یتهـژه کان دووپات کردنه وه ی قافیه یان له شیعردا به عه یب نه زانیوه، کـش و سه روا نه بـته هـی ئه وه ی به یتهـژ له مه به ستی بنه هـتی بابه ته که دوورکه و ته وه، تابـلی زـر هـنگین و هونه رمه ندانه یان کـشاوه، شیعی به تام و خو و زمانه کی زـر ته و

پاراوه، وشهگلی هسهن و شیرینی کوردیان به کاره ناوه، ز رجار به یتب ژ له شه و هزار کدا گیری نه خواردوه و لهزاراوه کانی دیکه ش گه لکی که ک و هرگرتووه، به تایبته ئه گهر پو یستی به قافیه بووب.

ئم به یتانه له به ره می ئه ده بی کوردیدا شاکاری ز به رزبان نواندوه، وه له وتاری پ شتر ئامازه مان پدا له گه سهرده می تازه و په یدابوونی قاوان و ادی و ته له فزی، ورده ورده به یتب ژه کان گرنگی ئه وت یان نه ماو ز له به یته کانیان له گه خ یان برده ژرگ، به ام به ه و سی د س زان و خه مخ رانی ئه ده بی کوردی، ئه و چیر کانه یان ت مارکردن ب ئه وهی له فو تان بپار زر، ئه مه به ره م کی ه سنی تازه ی ت مارکراو د ن ته ناو ئه ده بی کوردیه وه، ئم به ره مه شیعریه در ژه د داریه مانتیکیانه یه له باره ی ئه وینداری و سوارچاکی و قاره مانی و اوشکار و شه و ش ه وه یه، وه کو با به ت کی چیر ک و ووداوی م ژووی قاره مانیه تی و پا ه وان تی نه ته وه له ش ش و جه نگ و به رگری له نیشتمان ده گر ته وه، کات ک کاره سات ک ده قه وم تایبه تمه ندی شو، و پانتایی و به رب لاوی ده نگدانه وه و اده ی فراوانی سنووری ئه و کاره ساته دیاری ده کهن.

به یتب ژ له چینی به یته کاندنا به شه وه یه ک ده چ ته ناخی گ ا نه وهی به سه رها ته که، گو گر ه کان ک ش ده کاته مه یدان و به ته واوی له گه قاره مانه کاندنا شنا ده بن، چونکه ئه وهی به یتب ژ ده یخو ق ن، له قوو ایی ناخ و سه رچاوهی ده روونی ه وه ه ده قو، به مه ش ده نگدانه وهی ههستی ته واوی جه ماوهر به لای به یته کدا ا ده ک ش.

چیر کی شیعری داستان و مه لحه مه و مه سنه وی ئم ج ره شیعره په یوه ندی استه وخ ی به میلیله ته وه هیه، هونه ر کی ه سنی خ ما یه، ناوهر کی له حیکایه تی به رگو ئاگردان و گ ا نه وه و تاقیکردنه وهی پ شینان وهرده گر، به سه رها ت و سه ربرده ی قاره مانان و بنه ما ه و ه ز و عه شیره تی کورد، ده ب ته ه و نی شیعری ف لکل ری، ئم به ره مه ف لکل ری به ستایانه وهرگیراون و ت مارکراون.

به یت و چیر کی شیعری ناوهر کی له گ ا نه وه و حیکایه ت و به یتی ف لکل ری میلیله وه وهرده گر، واته ووداوه کانی تایبه تن به ک مه گای کورده واری و قاره مانه کانی کوردن، ه نگدانه وهی ئا مانج و ئاواتی میلیله تن له و ژگار ه ی شاعیری میلی یا کلاسیکی ووداوه کان ده خاته قا بی چیر کی شیعریه وه، شاکاری هره گه وره ی ئه ده بی نه ته وهی کورد " مهم و زین " ی خانی له م ج ره به ره مه یه.

ئه ده بی کوردی له دوو ش وازدا خ ی ده نو ن، یه ک کیان خ ما یه و ئه ویتریان له ئه نجامی ل کدانی مه ده نیه تی هه رچوار نه ته وه هاوس که (عرب و فارس و تورک و کورد) که به ئایینی موس مان دروست بووه، یه که میان شیعری لیریکی و چیر کی شیعریه، دووه میان غه زل و

قهسیدهیه، بهرهمی ئهدهبی کورد بهشوازی غهزل و قهسیده هات ته ناوهوه ههسن و کوردانهیه، وهك شیعی لیریکی و چیرکی شیعی، وهك: شخی سهنعان یهكك له بهرهمهکانی فهق تهیرانه.

ههچهنده واهتهتی زربهی بهیتهکان ئهوین و دداریه، بهام داککی و سهربهستی قارهمانهکان بهرانبه بهزوام و زدهدو. له زربهی بهیتهکاندا، له نوان دوو ئهوینداردا، شفار و نهیارك دته نوان و ده بهته له مپهر، له پک نهگه یشتنی ئهوینداران. یان بهههه و دهه و فخی خائینان قارهمانی داستانه که دهکوژر و تهواوی ههوه و تککشان و مهردایهتی قارهمان، به فوو دهچ و گریان و قوو پوان جی دهگرتهوه.

له زربهی بهیتهکاندا قارهمان دهگاته ئهوپهری توانا، ئازایهتی، پیاوهتی، لهخه بوردووپی، فیداکاری و... هتد، بهگشتی کهسایهتی تایبهتی دهدهن به قارهمان. ئهگر بهوردی له نهوه رکی بهیتهکان بهوانین، بهمان ووون ده بهتهوه، تهواوی ئهم ئازایهتی و زا ووون بهسهر زرداراندا، به قه بهووکردنهوهی کهسایهتی میلی یه. یان له بهیتدا تهواوی کهموکوکی و هیوا و ئاواتی میلی، له کهسایهتی قارهماندا خی ده نوو.

زرجار بهیت ههنگی ئهفسانه بهخهیهوه دهگر، یان بهواتهیهکی تر ئهوه دههمی قارهمانی بهیت، تک دهشک و ناتوان بهو چهشنهیهوه به ئامانجی خی بگا، له خهیا دا کهموکوکیه کهی خی قه بهوو دهکاتهوه و پهنا ده باته بهر ئهفسانه و خهیا، به پاراستنی حورمهت و بهرگری له کهسایهتی خی، به چهشنهکی خهیا و بهههه زکی جادووپی، تهواوی فوو فوو هکانی دوژمن بهر پهچ ده داتهوه.

له زربهی بهیتهکان میریان پاشا، بهرگی پهشکی خی وهلا ده ن و جلی فهقیر و ههزاران دهکاته بهر و دهچهته ئزی ئهوانهوه، به ئهوهی بیسهلم نه کهسایهتی قارهمان جل و بهرگی بهنخ و ازاهه دیاری ناکا، به کو کهسایهتی بهرز و نهگه اووه و ئهمه کهسایهتی یهکی استه قینهیه، نهک خهیا.

وهك پشتر ئامازه مان به کرد، ز ررک له بهیته کوردیهکان سهراوه کهیان دهگه تهوه به دهقهری اپهین (بیتوین و پشدهر) ئهگر دهرفهت بوو و مهرگ مهودا بدات، له داها توودا ههر یه که به پکی دهرفهت شتکیان دهرباره ده دوین.

تبینی: سهراوهکانی ئهم باب ته لای نووسهر پار نراون.